

Гуруҳи коршиносони Созмони ҷаҳонии тандурустӣ (СҶТ) беш аз як ҳафта аст, ки дар Тоҷикистон қарор дошта, ба мониторинги мубориза бо пандемияи COVID-19 дар кишвар машғул аст. Ҳанӯз маълум нест, ки онҳо ба чӣ хулосае расидаанд. Аммо бархе коршиносон аллақай мегӯянд, миссияи СҶТ дар Тоҷикистон номуваффақ буд.

Ба канали мо дар [Telegram](#) обуна шавед!

1 май ҳайати Созмони ҷаҳонии тандурустӣ озими Тоҷикистон шуд, то “вазъиятро маълум кунад”. Дар мавриди сафари ин ҳайат, СҶТ як ҳафта қабл, замоне ки ҳукумат мавҷудияти коронавируси навро дар кишвар қатъиян рад мекард, хабар дод. Ин ҳама дар пасманзари марғҳои мармузи одамон ва дафн кардани фавтидаҳо бо риояи чораҳои шадиди беҳатарӣ ба вуқӯъ пайваست.

Галина Перфилова мавҷудияти короновирусро дар Тоҷикистон рад мекард. Акс аз [ozodi.org](#)

Галина Перфилова, раиси дафтари СҶТ дар Тоҷикистон то замони эълони сафари ҳайати созмон ҳамчунин аз мавқеи мақомоти тоҷик дар мавриди набудани короновирус дар кишвар ғимоят мекард. Танҳо як ҳафта қабл аз омадани ҳайати СҶТ, Перфилова дар суҳбат бо рӯзномаи русии “Коммерсант” мавқеи худро тағйир дод. Дар ин мусоҳиба ӯ изҳор дошт, дақиқ гуфта наметавонад, ки дар Тоҷикистон короновирус нест.

То имрӯз ҳам мақомоти расмии Тоҷикистон ва ҳам намояндагии СҶТ дар Душанбе мегӯянд, иттилоъ дар мавриди мавҷудияти сироятёфтаҳо пинҳон накардаанд. Аммо як чиз рӯшан аст: дар мавриди аввалин ҳолатҳои ошкоршавии COVID-19 дар кишвар ҳукумат як рӯз қабл аз сафари ҳайати СҶТ расман эълон кард. Эътирофе ки ба андешаи бештари коршиносон танҳо ба сафари ҳайати коршиносони СҶТ рабт дошт. Бо ин ҳол, коршиносон мепурсанд, ки чӣ гуна аввалин ҳолатҳои сироятёбӣ танҳо дар авохирӣ апрел ошкор гардид, дар ҳоле ки тамоми парвозҳо аз 19 март қатъ гардида, марзҳо бошанд, аз 10 апрел баста ҳастанд?!

Ҳарчанд, ҳайати СҶТ баъди ба Душанбе расидан изҳор дошт, ҳадафи онҳо расонидани

Ёрӣ ба мақомоти Тоҷикистон дар мубориза бо COVID-19 аст, на фишор овардан ба ҳукумат.

Патрик О'Коннор, сарвари ҳайати СҶТ дар изҳороти худ гуфт, онҳо бо даъвати ҳукумати Тоҷикистон ва кумаки сохторҳои СММ барои ҳамкорӣ дар мубориза бо паҳншавии вирус ба Душанбе омадаанд. Аммо маълум аст, ки пушти ташкили ин сафар ба Душанбе рӯйдодҳои зиёде ба вуқӯъ пайвасту мепайвандад, ки на ҳукумат ва на СҶТ омодаи шарҳ додани онҳо нестанд. Аз ҷумла, сафари намояндагони СҶТ ба Душанбе соддаву осон набуд ва барои ташкил кардани он кумаки Русия лозим омад.

Ханс Ключе, сарвари дафтари минтақавии СҶТ дар Аврупо рӯзи 29 апрел асноӣ мулоқот бо Анна Попова, сарвари Роспотребнадзор, аз Маскав хост ба ҳайати СҶТ барои сафар ба Тоҷикистон кумак расонад. Ба гуфтаи намояндаи СҶТ, кумаки Русия чӣ аз нигоҳи фанӣ ва чӣ аз нигоҳи сиёсӣ муҳим аст, “зеро Тоҷикистон ва Туркманистон ба ҳарфҳои Маскав гӯш медиҳанд”.

Ключе инчунин аз вазъи феълӣ, аз ҷумла афзоиши ҳолатҳои марги одамон аз пневмония дар Тоҷикистон изҳори нигаронӣ кард.

Ҳайати СҶТ дар мулоқот бо нахуствазири Тоҷикистон Қоҳир Расулзода. Акс аз khovar.tj

Як ҷанбаи дигари баҳсбарангези сафари ҳайати СҶТ ба Тоҷикистон ин аст, ки ҳанӯз барномаи ин сафар расман нашр нашудааст. То имрӯз, миёни намояндагони СҶТ ва мақомҳои расмии Тоҷикистон, бо шумули нахуствазир Қохир Расулзода мулоқотҳо анҷом шудаанд. Аммо маълум нест, ки оё ҳайат аз беморхонаҳои кишвар дидан мекунад ё на ва онҳо вазъияти феълӣро чӣ гуна арзёбӣ хоҳанд кард?

Созмони ҷаҳонии тандурустӣ шӯъбаи Созмони милали муттаҳид мебошад ва фаъолияти худро соли 1948 оғоз кардааст. Ба гуфтаи коршиносон, миссияи асосии созмон ироаи кумак ба кишварҳо ҷиҳати роҳандозии низоми муассири тандурустӣ мебошад, то давлатҳо тавонанд сиҳати сокинони худро ҳифз кунанд. Аммо бархе коршиносон қори Созмони ҷаҳонии тандурустӣ дар Тоҷикистонро зерини интиқод мегиранд ва мегӯянд, он ҳадафҳои худро анҷом дода наметавонад.

Ораш Алоӣ, сарвари Институти ҷаҳонии саломатӣ ва омӯзиш дар Нью-Йорк Амрико мегӯяд, қори СҶТ дар пасманзари пандемияи COVID-19 на танҳо дар Тоҷикистон, балки дар тамоми ҷаҳон зерини борони интиқод қарор гирифт.

Ҷаноби Алоӣ рӯзи 8 май дар суҳбат бо CABAR.asia гуфт, намояндагии СҶТ дар Тоҷикистон ва дигар кишварҳо дар анҷоми воқунишҳо кутаҳӣ карданд ва новобаста ба ин таъхирқорӣ, танҳо бо паҳн кардани чанд брошура иқтифо намуданд.

“Он чизе ки дафтари СҶТ дар Тоҷикистон метавонист анҷом бидиҳад - баргузори сареи тренинҳо дар мавриди COVID-19 аст, то фаҳмонда шавад, ки чӣ тавр аз ин беморӣ ҷилавгирӣ кард ва табибон дар ғӯшаҳои мухталифи кишвар чӣ тавр бояд амал кунанд. Дуввум, барои таъобат ва ҷилавгирӣ аз марғу мир қормандони баҳши тиб ҷиҳати қоҳиши қавт аз қоронавирус бояд давраи омодағиро меғузаштанд. Сеюм, баррасии масъалаи озмоишгоҳҳо. Як ё ду озмоишгоҳ қофӣ нест ва барои таҳхис зарур буд, то шумораи озмоишгоҳҳо зиёд қарда шавад. Дар ниҳоят, фаҳмонидани ин ки дар марғилаҳои аввали бурузи маризӣ ва то расидан ба нуқтаи авҷ чӣ бояд қард? СҶТ метавонист ба Вазорати тандурустӣ барои ҳалли ин мушкилиҳо қумак расонад”, -илова намуд Ораш Алоӣ.

Ораш Алоӣ. Ақс аз rferl.org

Ба андешаи ӯ, СҶТ чунин ёриро ба Тоҷикистон ироа накард.

Дар ин шабу рӯзҳо дафтари СҶТ дар Тоҷикистон, ба вижа раҳбари он Галина Перфилова дар шабакаҳои иҷтимоӣ ба интиқоди шадид рӯ ба рӯ шудааст. Қор ба ҳадде расид, ки бо ибтиқори гуруҳи қорбарон ҷамъовари имзо бо талаби истеъфои Перфилова шурӯъ гардид.

Намояндагони ҷомеаи шаҳрвандии Тоҷикистон инчунин ба қароргоҳи СҶТ нома навишта, аз амали сарвари дафтари ин созмон дар Душанбе изҳори нигаронӣ кардаанд. Намояндагони ҷомеаи маданӣ дар ин нома изҳор доштанд, ки мақомот маҳз бо така ба изҳороти раиси дафтари СҶТ вучуди कोरोनाвирусо дар Тоҷикистон рад карданд. Дар ҳамин ҳол, бархе қоршиносони баҳши тиб мегӯянд, аз СҶТ набояд интизориҳои зиёд дошт ва хулосабарорӣ дар мавриди муҷрим шинохтани ин созмон ҳанӯз хеле барвақт аст.

Абдулло Давлатов, табиби тоҷики муқими Маскав ба CABAR.asia гуфт, бовар надорад, ки СҶТ зери фишори мақомоти тоҷик амал карда бошад.

Абдулло Давлатов. Акс аз ozodi.org

“Новобаста аз ин ки оинномаи СҶТ талаб мекунад, то манфиатҳои кишвари дар он ҳузурдошта ба назар гирифта шаванд, аммо дар масъалаҳои касбӣ дафтарҳои маҳаллӣ стандартҳои худро созмонро риоят мекунанд”, -гуфт Давлатов.

Ӯ иддаоҳои асосии қорбарони шабакаҳои иҷтимоӣ ба раҳбарияти дафтари СҶТ дар Тоҷикистонро номбар кард.

“Онҳо сари вақт дар мавриди мавҷудияти коронавирус хабар надоданд. Коронавирусо “пневмония” ном карданд. Ва ниҳоят, мавҷудияти коронавирусро дар кишвар зери фишор эътироф карданд”, -гуфт Давлатов.

Аммо ба гуфтаи вай, дар мавриди мавҷудияти коронавирус мешавад танҳо замоне ҳарф зад, ки мавҷудияти он дар пайи пажӯҳишҳои лабораторӣ тасдиқ шавад.

“Вақте тасдиқ шуд, зуд дар ин бора эълон карданд”, -мегӯяд Абдулло Давлатов.

Бо вучуди интиқодҳои зиёд унвонии дафтари СҶТ дар Душанбе, худро созмон ҳанӯз дар ин бора изҳороти расмие накардааст. Ахиран хабарҳои мерасанд, ки Галина Перфилова

аз мақоми раҳбари дафтари СҶТ дар Душанбе қанор меравад, аммо ҳафтаи гузашта ӯ ин иттилоъро рад кард.

Рӯзхое ки қоршиносони СҶТ дар Тоҷикистон буданд, расонаҳо хабар доданд, ки аз беморхонаҳо маризони ҳанӯз шифонаёфтаре ҷавоб медиҳанд. Ба иттилои ВАО, ин ҳолат махсусан дар вилояти Суғд бештар ба назар мерасад.

Ба гуфтаи манобеи Радиои Озодӣ, мақомоти маҳаллӣ Собирҷон Собиров, сардухтури беморхонаи вилояти Суғдро барои ҷавоб надодани беморон ба хонаҳояшон дар пешорӯи боздиди эҳтимолии намояндагони СҶТ аз қор ҷавоб додаанд.

“Собиров гуфтааст, наметавонад ба ҳайси табиб беморонро ҷавоб диҳад. Агар хоҳанд, вазифаашро гиранд. Ночор аризаи аз қор рафтано навиштааст. Мақомот бо ин роҳ ӯро аз вазифа сабуқдӯш кардаанд”, - хабар медиҳад Радиои Озодӣ. Мақомдорони Суғд аз шарҳи сабабҳои сабуқдӯш кардани Собиров худдорӣ кардаанд.

Ин матлаб дар қорҷӯби тарҳи IWPR «Ҳамовозӣ барои диғарсозӣ — аз ҳошия то бодия» нивишта шудааст.

If you have found a spelling error, please, notify us by selecting that text and pressing *Ctrl+Enter*.